

## VÝVOJ SOCIÁLNÍCH VÝDAJŮ MPSV V ROCE 2011

Ministerstvo práce a sociálních věcí zveřejnilo přehled výdajů v sociální oblasti za rok 2011. Celkové sociální výdaje z rozpočtu MPSV činily loni cca 451,9 mld. Kč, což bylo o 11,9 mld. Kč více než v roce předchozím. Růst byl způsoben především zvýšením výdajů na dávky důchodového pojištění (meziročně o 21,3 mld. Kč). V menší míře se loni navýšily výdaje i v oblasti dávek pomoci v hmotné nouzi a dávek pro osoby se zdravotním postižením. Naopak v případě dávek státní sociální podpory, podpor v nezaměstnanosti, příspěvku na péči a dávek nemocenského pojištění výdaje meziročně poklesly.

### Vývoj počtu důchodců a výdajů důchodového pojištění

- Loni pokračoval postupný dlouhodobý **nárůst počtu důchodců**. Ke konci roku 2011 činil jejich počet **2 873,0 tis.** (z toho 2 340,1 tis. představovali důchodci starobní), což bylo o 53,9 tis. více než na konci roku 2010. Vyšší meziměsíční nárůsty počtu důchodců byly zaznamenány ve druhé polovině minulého roku především v reakci na tzv. malou důchodovou reformu.
- **Celkové výdaje na důchody** v roce 2011 **vzrostly meziročně o 21,3 mld. Kč** a dosáhly výše **359,1 mld. Kč** (tj. 79,5 % všech prostředků na sociální výdaje MPSV v roce 2011; o rok dříve činil tento podíl 76,8 %). Tento nárůst byl způsoben především růstem počtu důchodců a valorizací důchodů v lednu 2011.

### Vývoj výdajů nemocenského pojištění a dočasné pracovní neschopnosti

- Na dávky nemocenského pojištění (nemocenské, peněžitá pomoc v mateřství, ošetřovné a vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství) bylo v roce 2011 vynaloženo **21,5 mld. Kč**. Ve srovnání s rokem 2010 došlo k **poklesu o 1,3 mld. Kč**. V úrovni výdajů se v minulém roce projevilo prodloužení období o jeden týden, za které zaměstnavatel poskytuje zaměstnanci při jeho dočasné pracovní neschopnosti náhradu mzdy.
- Z hlediska úrovně nemocnosti bylo v roce 2011 **ukončeno 1,33 mil. případů dočasné pracovní neschopnosti** (meziročně pouze o 4,0 tis. případů více). Zatímco počet ukončených případů byl v obou letech obdobný, počet prostaných dní meziročně poklesl z 62,1 mil. na 59,9 mil., čímž se zkrátila průměrná délka trvání jednoho případu ze 46,5 na 44,8 dní.

### Vývoj výdajů na podpory v nezaměstnanosti

- Na podpory v nezaměstnanosti bylo v roce 2011 uvolněno **10,3 mld. Kč**, což bylo **o 3,1 mld. Kč méně než v roce 2010**. Tento pokles byl ovlivněn především **nižším průměrným počtem uchazečů o zaměstnání s podporou v nezaměstnanosti** (pokles ze 163,5 tis. v roce 2010 na 132,4 tis. v roce 2011) a **snížením průměrné měsíční výše podpory v nezaměstnanosti** (meziročně



poklesla z 5 698 Kč na 5 586 Kč v roce 2011) v důsledku změny ve struktuře příjemců podpory, nižších předchozích příjmů uchazečů o zaměstnání, ze kterých je výše podpory kalkulována, a legislativních změn účinných od ledna 2011 (**novela zákona o zaměstnanosti zpřísnila podmínky pro nárok na pobírání podpory v nezaměstnanosti** - snížila se výše podpory v nezaměstnanosti uchazečům, kteří sami bez vážného důvodu nebo na základě dohody se zaměstnavatelem ukončí pracovní poměr, byla zrušena možnost souběhu pobírání podpory v nezaměstnanosti s výkonem tzv. nekolidujícího zaměstnání a rovněž pobírání podpory po době, kdy uchazeči přísluší zákonné odstupné či odchodné).

### **Vývoj výdajů na dávky ze systému pomoci v hmotné nouzi, příspěvek na péči a dávky pro osoby se zdravotním postižením**

*Tyto dávky poskytovalo MPSV občanům prostřednictvím pověřených obecních úřadů do konce roku 2011 (od ledna 2012 provádí agendu těchto systémů Úřad práce ČR).*

- **Výdaje na dávky pomoci v hmotné nouzi** (příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a mimořádná okamžitá pomoc) činily v roce 2011 cca **5,0 mld. Kč**, což představovalo **meziroční nárůst o 1,1 mld. Kč**. Důvodem tohoto zvýšení byl **nárůst počtu domácností v hmotné nouzi** (v roce 2011 se v průměru jednalo o cca 91 tis. domácností, tj. o 12 tis. více než v roce 2010), omezení nároku na sociální příplatek v systému státní sociální podpory (s dopadem do systému pomoci v hmotné nouzi) a růst cen v oblasti bydlení.
- **Dávky pro osoby se zdravotním postižením** byly v roce 2011 vyplaceny v objemu **1,9 mld. Kč** (z toho téměř 0,9 mld. Kč představoval příspěvek na provoz motorového vozidla), což bylo **o 0,1 mld. Kč více** než v roce předchozím.
- Výdaje na **příspěvek na péči** v roce 2011 meziročně **poklesly o 1,5 mld. Kč** na **18,1 mld. Kč**. Tento pokles byl způsoben především snížením výše příspěvku v I. stupni závislosti u osob starších 18 let od ledna 2011 z původní částky 2 000 Kč na 800 Kč.

### **Vývoj výdajů na dávky státní sociální podpory**

- Na **dávky státní sociální podpory** bylo v roce 2011 uvolněno cca **36,0 mld. Kč**, což bylo **o 4,8 mld. Kč méně** než v roce předchozím. Tento meziroční pokles souvisí převážně s **úspornými legislativními úpravami účinnými od počátku roku 2011** (omezení nároku u porodného na prvorozené dítě v rodině s rozhodným příjmem do 2,4 násobku životního minima rodiny, zúžení nároku na sociální příplatek pouze na rodiny se zdravotně postiženým členem, úpravy konstrukce rodičovského příspěvku).
- Výdaje na dávky státní sociální podpory meziročně celkově poklesly i navzdory **výraznému nárůstu výdajů na příspěvek na bydlení** (viz tabulka).



Tabulka: Vývoj výdajů dávkových systémů MPSV

Dávkový systém	Výdaje (mln. Kč)	
	rok 2010	rok 2011
<b>Dávky důchodového pojištění</b>	<b>337,8</b>	<b>359,1</b>
<b>Dávky nemocenského pojištění</b>	<b>22,8</b>	<b>21,5</b>
<i>z toho: nemocenské</i>	<i>14,9</i>	<i>13,4</i>
<b>Podpory v nezaměstnanosti</b>	<b>13,4</b>	<b>10,3</b>
<b>Příspěvek na péči</b>	<b>19,6</b>	<b>18,1</b>
<b>Dávky pomoci v hmotné nouzi</b>	<b>3,9</b>	<b>5,0</b>
<i>v tom: příspěvek na živobytí</i>	<i>2,9</i>	<i>3,8</i>
<i>doplatek na bydlení</i>	<i>0,7</i>	<i>0,9</i>
<i>mimořádná okamžitá pomoc</i>	<i>0,3</i>	<i>0,3</i>
<b>Dávky zdravotně postiženým</b>	<b>1,8</b>	<b>1,9</b>
<b>Dávky státní sociální podpory</b>	<b>40,8</b>	<b>36,0</b>
<i>z toho: rodičovský příspěvek</i>	<i>27,7</i>	<i>25,7</i>
<i>přídavek na dítě</i>	<i>3,9</i>	<i>3,5</i>
<i>příspěvek na bydlení</i>	<i>3,5</i>	<i>4,6</i>
<i>sociální příplatek</i>	<i>3,1</i>	<i>0,8</i>
<i>porodné</i>	<i>1,6</i>	<i>0,3</i>
<b>C E L K E M</b>	<b>440,0</b>	<b>451,9</b>

Viktorie Plívová  
vedoucí tiskového oddělení  
a tisková mluvčí